

• door Gerard Kramer

Aansporen, bemoedigen en vermanen **HOE GAAT DAT?**

PAULUS NOEMT IN BIJNA AL ZIJN BRIEVEN DE NAMEN VAN OP DAT MOMENT NOG LEVENDE MENSEN. HET BETREFT DAN MEESTAL TROUWE OF MINDER TROUWE BROEDERS EN ZUSTERS. ZIJ BEVINDEN ZICH OFWEL IN ZIJN GEZELSCHAP TERWIJL HIJ SCHRIJFT, OFWEL IN HET GEZELSCHAP VAN DE GEADRESSEERDEN. NIET ALLEEN IN BRIEVEN DIE HIJ RECHTSTREEKS AAN PERSONEN HEEFT GERICHT NOEMT HIJ PERSONEN BIJ NAME (2TIMOTHEUS, TITUS, FILÉMON), MAAR OOK IN DE MEESTE BRIEVEN DIE HIJ AAN GEMEENTEN HEEFT GESCHREVEN (ROMEINEN, 1 EN 2KORINTHE, GALATEN, EFEZIËRS, FILIPPENZEN, KOLOSSENZEN, 1 EN 2 THESSALONIKERS, EN, ALS OOK DE BRIEF AAN DE HEBREEËN VAN PAULUS IS, OOK DAAR). IN IEDER GEVAL IS ZO DIRECT DUIDELIJK DAT GODS WOORD NIET VANUIT EEN ONGRIJPBAAR FLUÏDUM VANUIT DE HEMEL OP DE AARDE IS GEVALLEN (ZOALS DE EFEZIËRS GELOOFDEN DAT MET HET BEELD VAN ARTEMIS WAS GEBEURD; ZIE HAND.19:35). ZEKER, HET IS GESCHREVEN ONDER DE INSPIRATIE EN DE LEIDING VAN DE HEILIGE GEEST (ZIE 2TIM.3:16; 2PETR.1:21), MAAR WEL *door MENSEN voor MENSEN – EN VAAK over MENSEN.*

VERMANEN: Euódia en Syntyché

Paulus heeft personen vermaand op een manier die u en ik nooit zouden kiezen. Stelt u zich eens voor hoe de zusters Euódia en Syntyché zich hebben gevoeld toen Paulus' brief aan de Filippiërs werd voorgelezen in het gebouw voor christelijke bijeenkomsten in Filippi! Daar werd dan toch maar even de volgende zin voorgelezen, terwijl de hele gemeente het kon horen: 'Euódia vermaan ik en Syntyché vermaan ik eensgezind te zijn in [de] Heer' (Fil.4:2). Als ik zomaar tijdens een toespraak twee in de dienst aanwezige zusters rechtstreeks zou aanspreken en ook nog zou vermanen, zou ik over deze handelwijze door enkele verantwoordelijke broeders meteen worden aangesproken. Zij zouden mij dringend het volgen van een degelijke pastorale nascholingscursus adviseren. En bij de beide zusters had

ik het natuurlijk helemaal voorgoed verbruid! Zij zouden zich eensgezind tegen mij keren.

De samenhang

Toch is wat Paulus deed niet zo vreemd als het lijkt. Hij heeft in de voorafgaande hoofdstukken van zijn brief namelijk al heel fijngevoelig laten weten wat er in de gemeente in Filippi niet helemaal zo was als het moest zijn. Hij heeft de gelovigen eerst uitvoerig geprezen als het gaat om hun betrokkenheid bij het werk van de Heer. Maar zelfs in dat verband schrijft hij dat hij bidt dat hun liefde nog meer en meer zal toenemen, op een manier die hun praktisch christenleven ten goede komt (Fil.1:9-11). Vervolgens heeft hij hun voorgehouden hoe hij zelf zijn eigen omstandigheden – hij was een gevangene! – beleefde (1:12-29). In het daarop volgende deel

blijkt dat zij aan zijn blijdschap een grote bijdrage zouden kunnen leveren als zij eensgezind zouden zijn, door hetzelfde te bedenken, eenstemmig te zijn, het ene te bedenken, niets te doen uit partijzucht of uit ijdele roem. Nee, elk zou in nederigheid de ander uitnemender moeten achten dan zichzelf; ieder zou niet alleen op zijn eigen belangen moeten zien, maar ook op die van anderen (2:1-4). Daarna wijst hij op het grote voorbeeld van dit gedrag, namelijk Christus Jezus, die als volmaakte dienstknecht een weg van vernedering is gegaan, en uiteindelijk zelfs gehoorzaam werd tot de dood, ja tot de kruisdood. Dat heeft God zo gewaardeerd, dat Hij Hem een ereplaats heeft gegeven boven alles en iedereen! Aan het eind van hoofdstuk 2 laat Paulus zien hoe mannen als Timotheüs en Epafroditus door hen in ere moesten worden gehouden (2:29). Zij waren namelijk levende voorbeelden van mensen in wie de eerder beschreven gezindheid van Christus Jezus (2:5) zichtbaar was. Daarna laat Paulus de Filippiërs in hoofdstuk 3 horen hoeveel de Heer Jezus voor hem persoonlijk is gaan betekenen, zodat hij zijn hele leven op Hem is gaan richten. Maar Paulus en de Filippiërs waren er nog niet: zij waren nog op aarde en de Heer Jezus Christus was in de hemel. Daarom was het zaak hun hemelse roeping, hun hemels burgerschap (3:14,20-21) waar te maken door Hem uit de hemelen te verwachten. Als Hij komt, zal immers alles aan zijn macht, aan zijn Persoon onderworpen zijn!

Nogmaals de vermaning

Kijk, en dan begint hoofdstuk 4 met 'Daarom, mijn geliefde broeders' (vs.1). Uit alles wat Paulus in de voorafgaande hoofdstukken heeft gezegd - inclusief zijn magistrale onderwijs over de Heer Jezus als de volmaakte dienstknecht die zichzelf vernederd heeft (hfdst.2), maar juist daarom straks alles aan zich zal onderwerpen (hfdst.3) - volgt een conclusie, een daarop gebaseerde opdracht: Paulus roept de gelovigen op om in het licht van het voorafgaande vast te staan in de Heer: niet in eigen kracht, maar in de Heer! Dat kan alleen op aarde. In de hemel hebben we dit soort oproepen niet meer nodig. Maar hier op aarde hebben we de opdracht vast te staan in de Heer en ook eensgezind te zijn in de Heer (4:2). Paulus zou dit niet hebben opgedragen als de Filippiërs dit allemaal al deden! En in dat verband schrijft hij ineens die persoonlijke regels, waarin hij zowel Euódia als Syntyché in gelijke mate vermaant om eensgezind te zijn. Hij richt zich niet tot de ene zuster een beetje meer dan tot de andere zuster; nee, bij beide namen schrijft hij 'vermaan ik'. Het betrof duidelijk

bekende zusters, die ook een taak in de verkondiging van het evangelie hadden vervuld; zij hadden met Paulus gestreden in het evangelie. Kennelijk moet de hele gemeente door het praktijkvoorbeeld van deze twee zusters leren welk negatief effect gebrek aan eensgezindheid op het gemeentelijk functioneren heeft.

Moeten alle Filippische gelovigen, rijp en groen, zich nu ongesorteerd gaan bezighouden met deze beide zusters, van wie het gebrek aan eensgezindheid opviel? Nee, Paulus laat hier de hele gemeente weten dat het vermanen van personen juist *niet* de taak is van de hele gemeente. Hij vertrouwt deze taak toe aan een broeder die hij 'trouwe metgezel' noemt. Kennelijk is het belangrijk dat allen leren dat zo'n taak uitsluitend kan worden uitgevoerd door iemand die trouw is, en ook vertrouwd met de wegen van de apostel, die immers 'in Christus zijn' (1Kor.4:17). Deze trouwe, niet met name genoemde broeder krijgt overigens niet de taak om met apostolisch mandaat de genoemde zusters nog eens in te peperen wat Paulus geschreven heeft en zo de vermaning tot eensgezindheid dunnetjes over te doen. Wat hij wel moet doen, is de beide zusters 'behulpzaam zijn' (4:3) Een mooi voorbeeld van de gave van hulpbetoning (1Kor.12:28)! Hoe? Dat laat de apostel aan zijn trouwe metgezel over. Uiteindelijk is Paulus' handelwijze ten aanzien van deze zusters dus wel degelijk ingebed in zijn op het gemeentelijk functioneren gerichte onderwijs van deze hele brief!

AANSPOREN EN BEMOEDIGEN: Archippus

Nog een samenkomst. In het gebouw voor christelijke bijeenkomsten in Kolosse wordt Paulus' aan de Kolossers gerichte brief voorgelezen. De jonge Archippus heeft tot dusver geïnteresseerd zitten luisteren. Paulus heeft immers ook een brief aan zijn vader Filémon gestuurd, en daarin noemde hij hem, Archippus, 'onze medestrijder' (Fm:2). Aardig als een apostel zo over je schrijft en waardeert wat je op geestelijk gebied hebt gedaan! Maar dan veert hij ineens op: de voorlezer is bijna aan het eind van de brief aan de Kolossers gekomen, de groeten zijn al begonnen, en dan hoort hij ineens zijn naam: 'En zegt aan Archippus: Let erop, dat u de bediening die u in de Heer hebt ontvangen, ook vervult' (Kol.4:17). Hij zal zich wat ongemakkelijk hebben gevoeld, terwijl iedereen naar hem keek! Ook hier geldt weer: zo zouden wij het niet doen! Wij zouden Archippus even apart genomen hebben, of anders hem een persoonlijk briefje hebben geschreven.

En inderdaad, die pastorale cursus uit het eerste deel van dit artikel heeft kennelijk nog te weinig effect gehad als ik het zo zou doen onder de gelovigen met wie ik gewend ben samen te komen! Had Paulus dan geen gevoel voor discretie?

De samenhang

Zo simpel ligt het echter niet. Ook in deze brief is er al het nodige door Paulus geschreven voordat hij over Archippus begint. Vanwege de dwaalleer die de Kolossers bedreigde, heeft Paulus in de eerste twee hoofdstukken laten zien dat alles staat of valt met het zicht op Christus: niets of niemand kon nog iets toevoegen aan zijn Persoon en werk. En juist Hij is het hoofd geworden van het lichaam, de gemeente (1:18,24). Wat een prachtig beeld! Maar omdat de Kolossers nog op aarde zijn en Christus in de hemel is, behoren de Kolossers de dingen die boven zijn te zoeken en te bedenken (Kol.3:1-2). Dat vraagt geestelijke inspanning! Het gehoorzamen aan het hemels hoofd, het gericht zijn op Hem, moet het hele leven doortrekken. Dus ook het huwelijks- en gezinsleven, het beroepsleven. Leden van het lichaam kunnen slechts goed functioneren als er een goed contact met het hoofd is. En de leden van Christus' lichaam kunnen alleen goed functioneren als ze bewust 'vasthouden aan het hoofd, uit Wie het hele lichaam, door zijn gewrichten en banden ondersteund en verbonden, opgroeit met de groei van God.' (Kol.2:19). We zien hier enerzijds een individuele verantwoordelijkheid ('hij') en anderzijds een collectieve ('het hele lichaam'). Het is dus aan de ene kant de individuele gelovige die een eigen relatie met de Heer, het Hoofd heeft, en aan die relatie moet werken; aan de andere kant zien we ook een geheel dat daarnaar moet streven. Individueel afwijken schaadt ook het geheel, en als het geheel afwijkt schaadt dit ook het individu (vgl. 1Kor.12:12-31).

Paulus' brief aan de Kolossers is een gemeentelijke brief, waarin het accent ligt op het gemeentelijk functioneren van 'de heilige en trouwe broeders (en zusters) in Christus in Kolosse' (Kol.1:1). De meeste vermaningen staan dan ook in de vorm van een gebiedende wijs meervoud. Ook als Archippus ter sprake komt! Het geheel heeft de verantwoordelijkheid tegen Archippus te zeggen dat hij de bediening die hij in de Heer ontvangen heeft, ook vervult. Dat laatste moet overigens weer gebeuren in de vorm van een gebiedende wijs enkelvoud: 'Let erop, Archippus, dat je de bediening die je in de Heer ontvangen hebt, ook vervult!'. Wie hem dit allemaal

zijn gaan zeggen, weet ik niet. En dat Archippus bij de voorlezing van deze brief aanwezig was, is natuurlijk ook maar een veronderstelling. In dat laatste geval had hij misschien aan deze ene samenkomst genoeg! Waar het echter om gaat, is dat het kennelijk een zaak van het geheel is, van het hele lichaam dus, als een lid niet doet wat hij zou moeten doen. Daarom even een vraag: zitten wij alleen maar persoonlijk te worstelen met de vraag 'Wat is Gods plan met mijn leven?', of hebben we ook samen oog voor wat een ander behoort te doen om voor het geheel tot zegen te zijn?

Nogmaals de aansporing en bemoediging

Deed Archippus *te weinig*? Zo is de vermaning, of liever de aanmoediging, van Kol.4:17 vaak uitgelegd. Archippus moest nu toch eindelijk eens vol aan de bak! Hij heeft nu genoeg tijd verknoeid, lang genoeg gewacht op een teken of speciale leiding. Iedereen ziet toch wat zijn gave is? Nu Archippus nog. Aan de slag, jongeman! Het is ook in het belang van het geheel dat je niet aan anderen overlaat wat jou op het lijf geschreven is, ja wat je als dienst opgedragen hebt gekregen door de Heer zelf!

Of...deed Archippus misschien *teveel*? Het is wel gemakkelijk voor de overige gelovigen in Kolosse, zo'n actief baasje in hun midden! Archippus zegt nooit nee, kan goed organiseren, is reuze handig, kan onderwijs geven, het evangelie brengen, reisschema's ontwerpen, de gemeentelijke financiën bijhouden, jeugdwerk doen, niets is hem teveel: een gouden broeder! Daar moesten we er meer van hebben! Misschien ging het wel zo. In dat geval krijgt de opmerking van Paulus een heel ander karakter. Het geheel leed schade als Archippus door zijn vele activiteiten niet toekwam aan datgene wat hem werkelijk door de Heer was opgedragen, oftewel aan de 'bediening die hij in de Heer ontvangen had!'. Dan is de gebiedende wijs meervoud ineens ook duidelijk: als leden van het lichaam moesten de plaatselijke gelovigen zich gaan afvragen welke activiteiten zij misschien van Archippus konden overnemen, zodat het weer meer een geheel werd, een lichaam waarvan de leden allemaal in gelijke mate op het Hoofd, op de hemelse Christus, gericht waren! Als deze reconstructie juist is, komt de vermelding van Archippus' naam in een ander licht te staan. Dan staat niet Archippus, maar de hele gemeente in het zonnetje, of liever: in het licht van Gods Woord!